

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 18. augustā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] un [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 139/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Maksātnespējas likuma 26. panta trešās daļas 8. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam un spēkā neesošu no viņu pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Maksātnespējas likuma 26. panta trešās daļas 8. punkts paredz maksātnespējas procesa administratora pienākumu sniegt tiesībaizsardzības institūcijām ziņojumus un materiālus par juridiskās personas maksātnespējas procesā vai fiziskās personas maksātnespējas procesā atklātajiem faktiem, kuri var būt par pamatu kriminālprocesa uzsākšanai.

3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam. Turklāt personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu daļēji apmierināta maksātnespējas procesa administratores prasība atzīt par spēkā neesošu starp Pieteikuma iesniedzējiem noslēgto pirkuma līgumu par nekustamā īpašuma pārdošanu. Spriedums stāties likumīgā spēkā [datums]. Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses lēmumu atteikts pieņemt Pieteikuma iesniedzēja pieteikumu par lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem. Minētais tiesas lēmums stāties spēkā [datums].

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka pēc minētā sprieduma pieņemšanas saņemtās atbildīgo institūciju atbildes un to vērtējums par faktiskajiem apstākļiem, varēja ietekmēt civillietā konstatēto. Pēc viņu ieskata, maksātnespējas procesa administratore nebija veikusi apstrīdētajā normā noteiktās darbības, tāpēc viņas sniegtie paskaidrojumi attiecīgajā civillietā bija subjektīvi un nebija uzskatāmi par pierādījumiem. Tādējādi apstāklis, ka viena no pusēm civillietā nebija izpildījusi apstrīdētajā normā noteikto pienākumu, pārkāpjot Pieteikuma iesniedzēju Satversmes 92. pantā garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Apstrīdētā norma noteic maksātnespējas procesa administratora pienākumu juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā. Proti, pienākumu sniegt tiesībaizsardzības institūcijām tādas ziņojumus un materiālus, kuri var būt par pamatu kriminālprocesa uzsākšanai. Pieteikumā ietvertais apgalvojums, ka apstrīdētās normas adresāts – maksātnespējas procesa administratore – savus pienākumus, iespējams, nav veikusi pienācīgi, nepamato to, ka Pieteikuma iesniedzējiem apstrīdētā norma būtu piemērota vai arī radījusi tiem kādas citas nelabvēlīgas tiesiskās sekas. Līdz ar to pieteikumā norādītie apsvērumi pēc būtības ir vērsti uz attiecīgā tiesas nolēmuma tiesiskuma pārvērtēšanu. Tomēr Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu interpretācijas un piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*).

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēji nav pamatojuši, kā apstrīdētā norma aizskar viņiem Satversmē ietvertās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] un [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 139/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina